

H 002 (Boställen)
A 194 (Prästgård)

	Riksantikvarieämbetet
Ink.	2001-10-17
Dnr	311-12 72-2001

ad

Byggnadsminnesförklaring (BM) av fastigheten Prästgården 1:1, Follingbo, Gotland.

Länsstyrelsen i Gotlands län har tagit initiativ till byggnadsminnesförklaring (BM) av fastigheten Prästgården 1:1, Follingbo, Gotland.

BESLUT

Länsstyrelsen förklarar med stöd av 3 kap. 1§ första stycket lagen om kulturminnen m.m. (1988:950), KML, fastigheten Prästgården 1:1, Follingbo, Gotland för byggnadsminne (BM).

BM-förklaringen omfattar bostadshus (1) och flygelbyggnad (2). Till byggnadsminnet hör ett skyddsområde som avgränsats med heldragen svart linje på bifogade kartor (bilaga 1&2) bestående av trädgård. Till BM hör ej flygel/pannum (3) och magasin med avträde (4).

SKYDDSBESTÄMMELSER

Länsstyrelsen meddelar enligt 3 kap. 2§ KML följande skyddsbestämmelser:

1. Ovan angivna byggnader 1 och 2 får inte rivas, byggas till eller till sin exteriör byggas om eller ändras.
2. I byggnad 2 får inte göras ingrepp i stomme d.v.s. grund, bärande väggar, bjälklag, takstol och murstock.
3. I byggnad 2 får inte fast inredning och inte heller ytskikt borttagas eller förändras.
4. Skyddsområdet får inte ytterligare bebyggas eller på annat sätt förändras. Ädelträdbestånd och flerårigt växtmaterial skall bevaras. Övriga tillbehör såsom brunnar, murar, gångar och staket får inte flyttas, tas bort eller ändras.
5. Byggnadsminnet skall underhållas så att det inte förfaller.

Om det finns skäl, får länsstyrelsen lämna tillstånd till att ett byggnadsminne ändras i strid mot skyddsbestämmelserna enligt 3 kap. 14§ i KML.

2001-10-24 beslut...
An. Korpma till
BM-reg - U. S. Olsson

BYGGNADSBESKRIVNING

Follingbo prästgård består av bostadshus, två flygel- och fyra komplementbyggnader. Bostadshuset (1) är byggt i kalksten under ett tak med enkupigt tegel. Husets äldsta delar är från tidigt 1700-tal. Byggnaden fick nuvarande volym och proportion vid slutet av 1700-talet, karaktäristisk och typisk för gotländska prästgårdar från den tiden. Byggnaden bär spår, såväl exteriört som interiört, av renoveringar 1964-1965 och 1991.

Den ena flygelbyggnaden (2), kallad "Holmbergsflygeln", är byggd i skiftesverksteknik. Den står på en hög spritputsad sockel med källare under hela byggnaden. Källaren har tidigare fungerat som brygghus och förvaringsutrymme och har en ingång från vardera gavel. Byggnadens ovanliga exteriör visar upp tre skilda fasadbeklädnader. Södra delens långsidor är beklädda med liggande träpanel mellan stolpar och väggband. Norra delens långsidor och nedre gavelparti har en spritputsad revetering mellan stolpar och väggband. Norra gavelröstet har, liksom hela södra gaveln, stående pärlsponts beklädnad. Ytterdörren är en inåtgående pardörr med liggande profilerad panel, en dörrklinka från 1700-talet samt ett 1800-talslås. Fönstren har mittpost och enkelkopplade tvåluftsbågar med sex rutor i varje. Norra gavelns övre fönster är ett mindre, med endast en båge av samma typ. Fönstrens beslag och profilering är av tre olika modeller, daterade från tidigt 1800-tal till 1900-talets mitt. Det brutna taket har enkupigt tegel över ett underliggande spåntak. Invändigt har byggnaden kvar sin ursprungliga planlösning. På bottenvåningen finns två rum med dörrar från 1700-talet och ett litet spartanskt inrett pentry från omkring 1960. I båda rummen är bjälktaket vitmålat. Väggarna har grå tapeter från 1900-talets första hälft. På golvet ligger linoleummattor från samma tid. Alla eldstäder är borttagna.

Flygeln (2) är uppkallad efter kyrkoherde Jakob Holmberg. Han lät på egen bekostnad, under sin tid som kyrkoherde i Follingbo och Akebäck 1822 till 1878, flytta den från Akebäck till dess nuvarande plats. Den övertogs sedan av flera präster som privat bostad utan tillsyn av församlingen fram till 1900-talets första kvartal. Sedan dess har flygeln bara använts sporadiskt som bostad. Den är sedan 1960-talet endast överloppsbyggnad.

Follingbo prästgård är med sin bebyggelse och parkliknande trädgård ett viktigt miljömässigt inslag i kyrkans omedelbara närhet. Den gamla huvudentrén med sin lindallé fram till prästens officiella bostad och "Holmbergsflygeln" ger ett pampigt intryck. "Holmbergsflygeln" är i sig själv bevarandevärd genom sin speciella byggnadsteknik och ålderdomliga prägel. Gårdsmiljön speglar väl utvecklingen av ett välmående gotländskt lantbruk, från 1700-talet fram till modern tid. Gården har stora pedagogiska, stilhistoriska och kulturhistoriska värden. Det är av stor vikt att gårdsbilden inte förvanskas.

KOMMENTARER

Med exteriör menas t.ex. yttertrappor, takutformning, takmaterial, skorstenar, fönster inklusive beslag, dörrar inklusive beslag och fasadmaterial.

Med fast inredning menas t.ex. golv- och takbräder, innertrappor, listverk, väggbeklädnad, snickerier, paneler, äldre tapeter och dörrar inkl beslag.

Avsikten med skyddsbestämmelserna är att inga exteriöra eller interiöra förändringar skall ske, utan byggnadsminnet skall behålla sin prägel för framtiden. Därför är även mindre förändringar av t.ex. markbeläggning tunar och grindar, uppsättning av antenner, räcken, skärmtak, altaner, markiser, skyltar lampor m.m. tillståndspliktiga. Då det gäller

interiören är omtapetsering, ommålning, eldragningar m.m. tillståndspliktiga. Både exteriöra och interiöra ändringar skall utföras i samråd med länsstyrelsen.

För underhåll och restaurering skall kontakt tas med Länsstyrelsen i Gotlands län/
Livsmiljöenheten/ Kultur.

Även för BM prövas bygglovspliktiga åtgärder på sedvanligt sätt i kommunens
byggnadsnämnd. Stadsarkitektkontoret skall kontaktas i osäkra fall.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta beslut kan överklagas hos Länsrätten i Gotlands län, se bilaga. Beslutet skall enligt
3 kap. 21§ KML tillämpas utan hinder av att ev. talan förs mot beslutet.

BESLUTANDE M.M.

Beslut i detta ärende har fattas av landshövding Lillemor Arvidsson

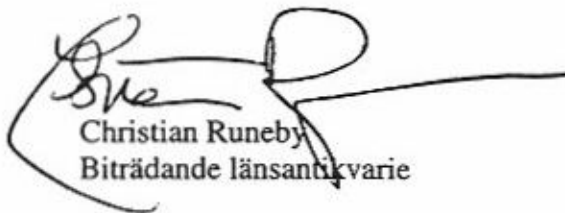
Föredragande har varit biträdande länsantikvarie Christian Runeby.

Den förberedande handläggningen har utförts av Peter Olsson vid Läns museet på Gotland
och Joakim Hansson vid länsstyrelsen.

I den slutgiltiga handläggningen har även deltagit länsassessor Lena Johansson.

Lillemor Arvidsson
Landshövding

Christian Runeby
Biträdande länsantikvarie

Kopia till:

RAÄ

Byggnadsnämnden

Länsmuseet på Gotland

Kultur- och fritidsnämnden

Kopia av lagakraftvunnet beslut:

RAÄ

Lantmäterimyndigheten

Länsmuseet på Gotland

Byggnadsnämnden

Länsantikvarien

BILAGAT

NORRBYS

ROSENDAL

HAGVARDS

GERETE

PRÄSTGÅRDEN

NYGÅRDS

FOLLINGBO

GRYTAN 1:1
SLAKTARE-
HÖGÅRDEN 1:1

KLINTE

GERETE 1:11

KLINTE

GERETE 3:1

2 kap 64 § Va L

SPITTLINGS 1:6

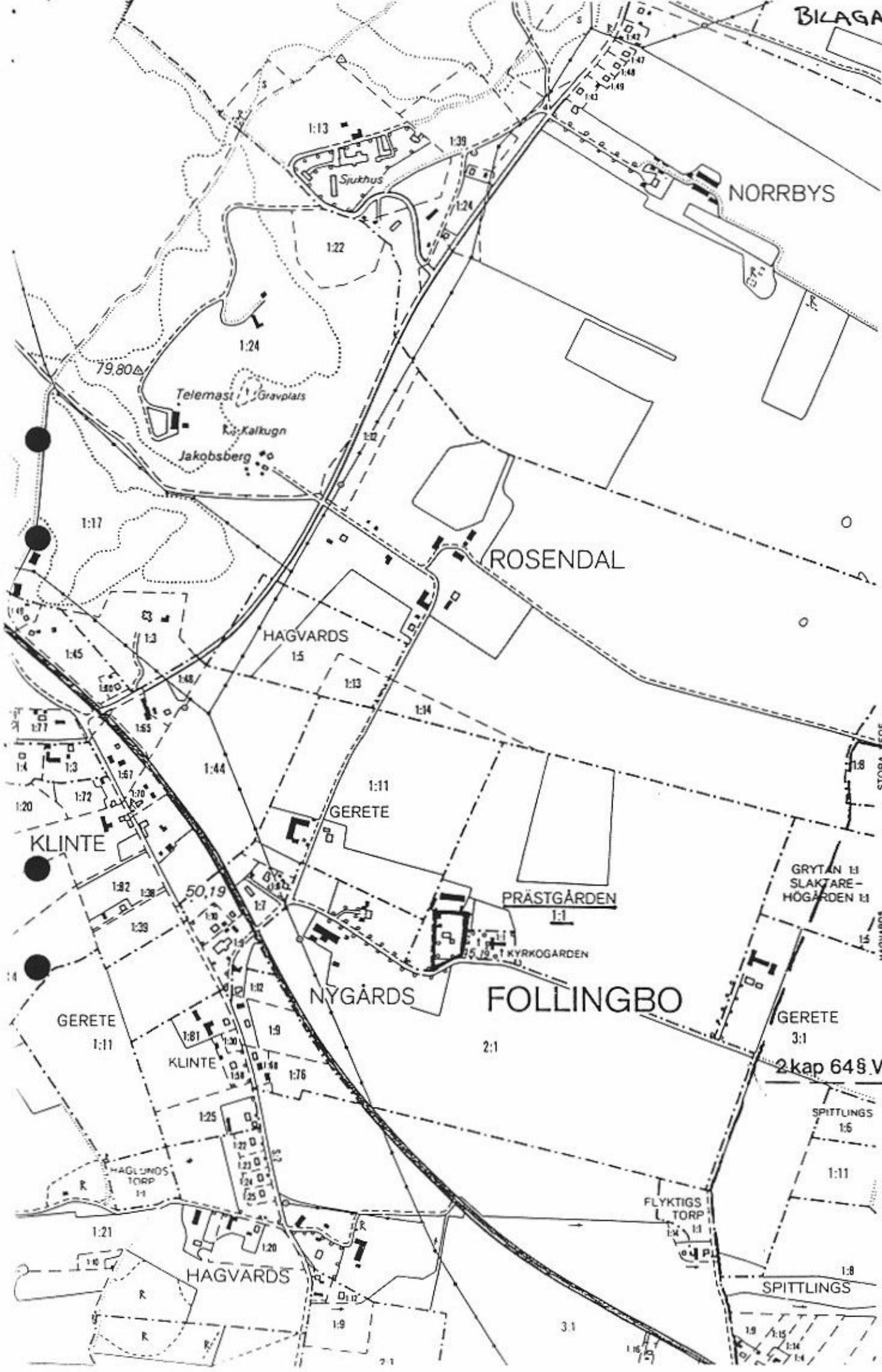
HAGVARDS

FLYKTIGS
L. TORP 1:1

SPITTLINGS 1:8

GOTLANDS KIN

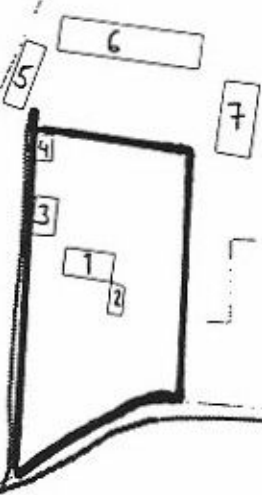
069 71 6J 7b BARLINGBO

P

årds

PRÄSTGÅRDEN 1:1

KYRKOGÅRDEN

Follingbo

NYGÅRDS